



Društvo za opazovanje in  
proučevanje ptic Slovenije  
Tržaška cesta 2  
SI – 1000 Ljubljana  
Slovenija  
T +386 1 426 58 75  
F +386 1 425 11 81  
dopps@dopps.si  
<http://ptice.si/>

ID za DDV: SI68956029  
TRR: SI56 2440 0905 9588 660

Ljubljana, 15. 3. 2016

## Zadeva: Pomlad prihaja! letos za lastovke!

*Številčnost ene najbolj poznanih ptic na svetu upada. Namesto, da smo zaskrbljeni, raje slavimo lastovke v našem okolju, saj nudijo odličen začetek za ustvarjanje zavesti o pomembnosti ohranjanja narave pri naših najmlajših.*

Lastovke so majhne, čudovite ptice s temnim, sijoče modrim hrbtom, rdečim grlom, svetlim spodnjim delom telesa in škarjastim repom. So ekstremno spretnе letalke, ki večino svojega časa preživijo v zraku in lovijo žuželke, s katerimi se prehranjujejo.

Kmečke lastovke so nekoč gnezdile v jamah in v razpokah skalnih sten, danes pa svoja gnezda gradijo predvsem pod nadstreški stavb, kot so hlevi in celo restavracije. Ni čudno, da veljajo kmečke lastovke za eno od najbolj poznanih vrst ptic na svetu!

Poslanstvo zveze BirdLife International ni samo reševanje ogroženih vrst. BirdLife (kot glavni organ, ki se ukvarja s pticami z Rdečega seznama IUCN) navaja kmečko lastovko (*Hirundo rustica*) kot najmanj ogroženo vrsto, saj sta njena svetovna populacija in območje razširjenosti zelo velika. Kljub temu so v nekaterih predelih zabeležili upadanje njene populacije, zato je za globalno populacijo zabeležen trend zmanjševanja. Upravičeno je pričakovati, da vrsta v prihodnosti morda ne bo več tako pogosta.

### Tukaj pridete na vrsto VI!

Otroci in odrasli bodo ob vseh selitvenih poteh nestrpno pričakovali prihod lastovk in ostalih ptic v okviru nove sezone mednarodnega projekta Pomlad prihaja!, ki se je pričela že februarja. Pomlad prihaja! je izobraževalna pobuda za ohranjanje narave pod vodstvom organizacije OTOP (BirdLife partner na Poljskem), ki spodbuja otroke, da aktivno sodelujejo pri ohranjanju ptic selivk.

**Lastovke so tesno povezane z ljudmi, zato so vrsta, ki ji lahko v okviru letošnje teme projekta Pomlad prihaja! z naslovom »Lastovke okoli mojega doma«, pomaga prav vsak.**

Kmalu bomo z vami delili nasvete o tem, kako lahko poskrbite za lastovke okoli svojega doma, do takrat pa želimo, da postanete **Raziskovalci lastovk!**

- Poslušajte, če so lastovke že prispele v vašo sovesko. Njihovo ščeбетanje se lahko naučite prepoznavati na naslednji povezavi (kliknite na ikono z zvočnikom):  
[http://www.springalive.net/sl-si/springalive/kmecka\\_lastovka](http://www.springalive.net/sl-si/springalive/kmecka_lastovka)



- Opazujte svojo okolico in si zabeležite število lastovk in njihovih gnezd, ki jih opazite.
- »Posvojite« eno izmed lastovičjih gnezd in spremljajte, kaj se v njih dogaja, ne da bi pri tem motili in vznemirjali ptice. Zapišite si pomembne datume, kot so prihod lastovk, izleganje jajc, izvalitev in operjanje mladičev. Te datume boste nato lahko primerjali z datumi naslednje leto.
- Preprečite uničenje lastovičjih gnezd, tudi če ustvarjajo umazanijo – raje pomagajte postaviti polico, ki bo ujela njihove iztrebke.
- Spoznajte razliko med kmečko in mestno lastovko ter se pozanimajte o najboljših načinih za ohranjanje obeh vrst.
- Ustvarite žuželkam prijazen vrt, tako da posadite in posejete veliko cvetočih rastlin, če je le mogoče avtohtonih, zaradi katerih se bo povečala vrstna pestrost žuželk v vaši okolici. S tem boste pticam zagotovili veliko hrane, ko se vrnejo s selitve.

Evropske kmečke lastovke zimo preživijo v Afriki, južno od Sahare, na Arabskem polotoku in Indijskem podkontinentu. Zaradi velikega območja razširjenosti so dobre ambasadorke, ki povezujejo številne države na svoji selitveni poti.

Podobno kot v letošnji lastovičji sezoni, otroci iz Evrope, centralne Azije in Afrike na spletni strani [www.springalive.net](http://www.springalive.net) vsako pomlad vnašajo prva opažanja kmečke lastovke, bele štorke, kukavice, hudournika in čebelarja ter tako ustvarjajo zemljevid vsakoletnih neverjetnih potovanj ptic selivk.

Lastovke že začenjajo svojo spomladansko selitev, na kateri bodo prepotovale več kot sto kilometrov na dan s povprečno hitrostjo več kot 30 km/h, kar je precej utrujajoče! Te majhne ptice so na poti izpostavljene stradanju, izčrpanosti in nevihtam, zato ob vrnitvi v našo deželo potrebujejo vso pomoč, ki jo lahko dobijo, da si opomorejo.

#### **Pomlad prihaja! za ptice! Kako lahko sodelujete letos:**

1. Oglejte si koledar dogodkov Pomlad prihaja! in koledar Ptičarskih dogodkov na spletni strani <http://www.springalive.net/sl-si> ter obiščite katerega izmed dogodkov v vaši bližini.
2. Delite svoja opazovanja ptic z drugimi otroci iz Evrope, Azije in Afrike. Na Facebook strani <https://www.facebook.com/springaliveforbirds> objavite svoje fotografije lastovk, kratke video posnetke njihovega gnezdenja, delite Pomlad prihaja! dogodke in si oglejte napotke, kako ustvariti pticam prijazen vrt ali balkon. Bodite na tekočem z novimi fotografijami, zanimivostmi o pticah selivkah in nasveti za njihovo varovanje.
3. Fotografirajte lastovke in druge ptice na svojem vrtu in sodelujte v fotografskem natečaju, ki bo kasneje letos objavljen na Flickr strani: <https://www.flickr.com/groups/springalive/>
4. »Lastovke okoli mojega doma« - postanite Raziskovalci lastovk:
  - Poslušajte, kdaj bodo prispele! Njihovo oglašanje se lahko naučite prepoznavati tukaj: [http://www.springalive.net/sl-si/springalive/kmecka\\_lastovka](http://www.springalive.net/sl-si/springalive/kmecka_lastovka).
  - Opazujte svojo okolico in si zabeležite število lastovk in gnezd, ki jih opazite.
  - »Posvojite« eno izmed gnezd in si zapišite pomembne datume, kot so prihod lastovk, izleganje jajc, izvalitev in operjanje mladičev, da jih boste lahko primerjali z datumi prihodnje leto. Ob tem pazite, da ptic v gnezdu ne vznemirjate.



- Preprečite uničenje lastovičjih gnezd, tudi če ustvarjajo umazanijo – raje pomagajte postaviti polico, ki bo ujela njihove iztrebke.
  - Spoznajte razliko med kmečko in mestno lastovko ter se pozanimajte o najboljših načinih za ohranjanje obeh vrst.
  - Ustvarite žuželkam prijazen vrt tako, da posadite in posejete veliko cvetočih rastlin. S tem boste pticam zagotovili veliko hrane, ko se vrnejo s selitve.
5. Vnesite svoja opazovanja kmečke lastovke, bele štoklje, kukavice, hudournika in čebelarja na spletni stran [www.springalive.net](http://www.springalive.net).

**Kontakt:**

Tilen Basle

koordinator izobraževanja

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije

[tilen.basle@dopps.si](mailto:tilen.basle@dopps.si)

Za več informacij, prosim, obiščite [www.springalive.net](http://www.springalive.net)

Spremljajte Pomlad prihaja! na spletnih straneh Facebook, YouTube in Flickr.